

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

การสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง จากศาสตร์ต่างๆ ของรายวิชาเดียวกันหรือรายวิชาต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความคิดรวบยอดของศาสตร์ต่างๆ มาใช้ในชีวิตจริงได้สำหรับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning Management) หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจความสามารถโดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะและ เจตคติไปสร้างงาน แก้ปัญหาและใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง

การอาชีวศึกษาแห่งประเทศไทยได้เริ่มอย่างเป็นทางการเมื่อได้รับการบรรจุในโครงการศึกษาพ.ศ.2411 เป็นการศึกษาศึกษาพิเศษซึ่งหมายถึงการเรียนวิชาเฉพาะเพื่อให้เกิดความชำนาญในปี พ.ศ. 2453 ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาแห่งแรกคือ โรงเรียนพาณิชยการที่วัดมหาพฤฒารามและวัดราชบูรณะปี พ.ศ.2546 จัดตั้งโรงเรียนเพาะช่างและปีพ.ศ.2460จัดตั้งโรงเรียนประถมกสิกรรมแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2475 ได้กำหนดวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาอาชีพซึ่งจัดให้เหมาะสมกับภูมิประเทศ เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพาณิชยการเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับประกอบการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมต่างๆ และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2479 ได้ปรากฏคำว่า“อาชีวศึกษา” เป็นครั้งแรกในระบบการศึกษาของประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 3 ชั้น คือ อาชีวศึกษา ชั้นต้นกลาง และ สูง รับนักเรียนจากโรงเรียนสามัญศึกษาของทุกระดับประโยค [1]

จากการที่ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติ ที่เน้นการปฏิรูปการศึกษาของประเทศทั้งด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอนโดยมีจุดเน้นที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตได้เรียนตามความถนัดตามความสนใจและได้รับการบริการด้านการศึกษาจากรัฐอย่างมีคุณภาพสำหรับในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนนั้นในพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวถึงไว้ในหมวด4 แนวการจัดการศึกษาได้แก่ [2]

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมได้แก่ครอบครัวชุมชน ชาติ และสังคม โลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน
3. ความรู้เกี่ยวกับ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา
4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ
6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีนโยบายที่จะปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน ปฏิรูปวิธีสอน เพื่อปฏิรูปวิธีการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดการศึกษาวิชาชีพแบบบูรณาการในลักษณะ

ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำคู่มือและแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนรู้อบรมของแต่ละสถานศึกษา โดยในการดำเนินการจัดทำคู่มือและแนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการครั้งนี้ จะได้รวบรวมจัดทำกรอบแนวคิด แนวทางและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พร้อมทั้งตัวอย่างแผนการเรียนและแผนการสอนแบบบูรณาการ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้กับครูอาจารย์ ผู้บริหาร ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ เป็นไปตามจุดประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป

จากความสำคัญของการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนของอาชีวศึกษาในปัจจุบัน กำลังก้าวสู่การรู้แบบบูรณาการ และเนื่องจากสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ IT(Information Technology) ได้มีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงขึ้นตามลำดับและได้มีการนำมาใช้ในวงการศึกษา อย่างแพร่หลาย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้อบรมแบบบูรณาการ ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้อบรมแบบบูรณาการด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ ของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี
2. เปรียบเทียบความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้อบรมแบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาอุดรธานี

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้อบรมแบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี
2. ข้อเสนอที่ได้จากงานวิจัยนำมาใช้ปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการสอน แบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ ของครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงและวางแผนเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการสอนแบบบูรณาการของครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี

1.4 ขอบเขตและการวิจัย

1.4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.1.1 ประชากรได้แก่ครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีจำนวน 9 สถานศึกษาได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี วิทยาลัยการอาชีพบ้านผือ วิทยาลัยการอาชีพหนองหาน วิทยาลัยการอาชีพกุมภวาปี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวอุดรธานี จำนวน 635 คน

1.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี จำนวน 245 คนจากประชากรคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตัวอย่างแบบบอคต่อ(Snowball Sampling) [27]

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1. คำตอบของผู้ตอบแบบสอบถามถือว่าเชื่อถือได้ ณ เวลาที่ ผู้ตอบ ตอบแบบสอบถาม
2. เวลาและสถานที่ในการตอบแบบสอบถามของผู้ตอบ ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม
3. การศึกษาโครงการครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี

1.6 สมมุติฐานในงานวิจัย

ความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานีที่ต่างกัน มีความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัน มีระดับนัยสำคัญ .05

1.7 นิยามศัพท์

1. พร้อมของครู หมายถึง ความพร้อมของครูต่อการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ครู หมายถึง ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี
4. สถานศึกษาหมายถึง สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี